

Учитель

початкової школи

6

2019

МАНДРІВКИ за КНИЖКОЮ

Літературне читання

УНІКАЛЬНІ ПРИРОДНІ ОБ'ЄКТИ

Природознавство

КРАЇНА РІДНА МОЯ

Тематичні вправи
з української мови

ФОРТЕЦЯ ТУСТАНЬ

Інтегрований день,
3-й клас

НАШ ДИВОВИЖНИЙ КИЇВ

Німецька мова,
4-й клас

ОПІШНЯ — КРАЇНА ГОНЧАРНИХ ДИВ

Трудове навчання

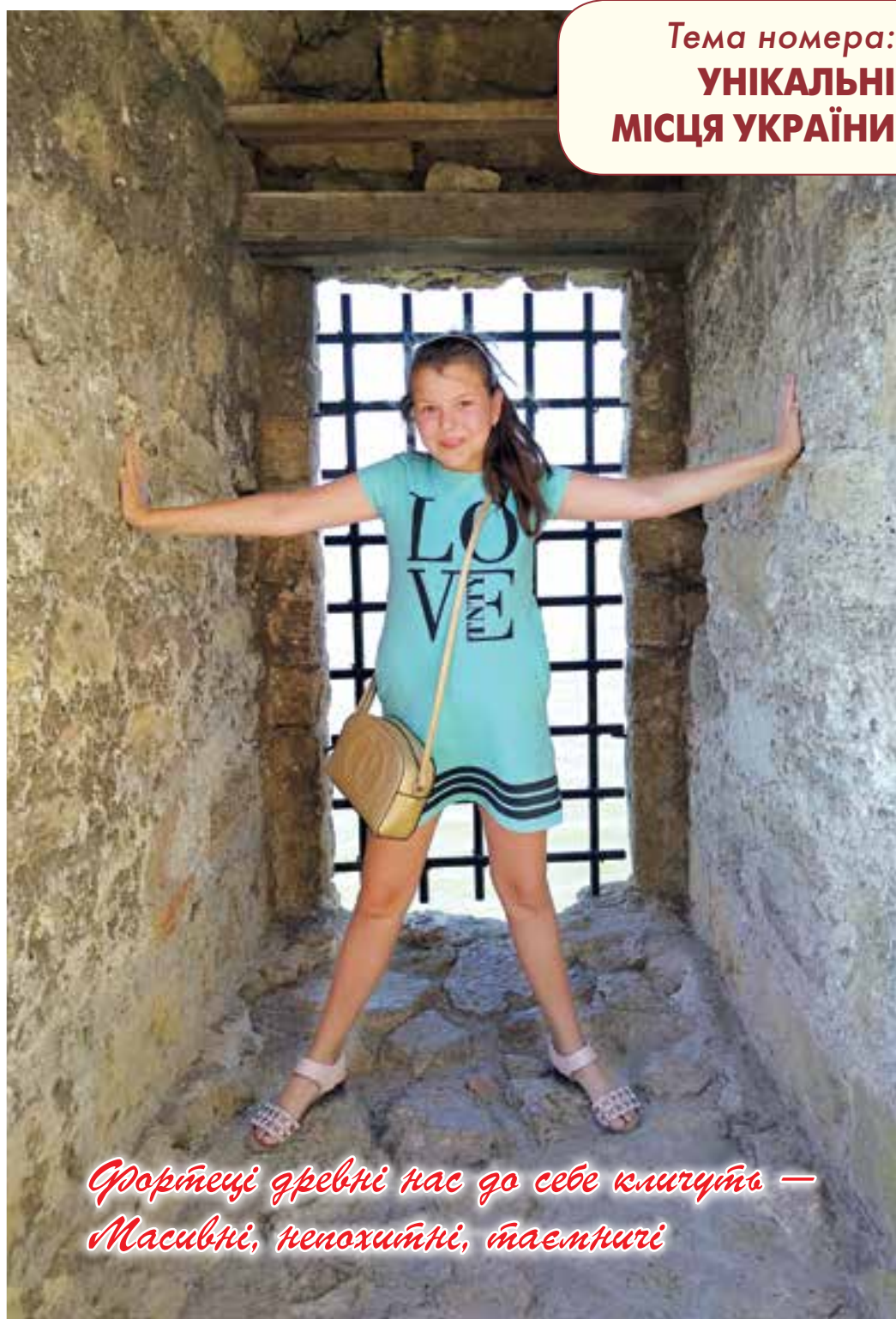
ТАЄМНИЦІ КАМ'ЯНОЇ МОГИЛИ

Мистецтво

ПОДОРОЖ до КАМ'ЯНЦЯ

Квест

Тема номера:
**УНІКАЛЬНІ
МІСЦЯ УКРАЇНИ**

*Фортеці древні нас до себе кличуть —
Масивні, непохитні, таємниці*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Андрусич Ніна Олексіївна, головний редактор видавництва "Світич".

Бех Іван Дмитрович, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України.

Гавриш Наталія Василівна, доктор педагогічних наук, провідний науковий співробітник Інституту проблем виховання НАПН України.

Гаряча Світлана Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників.

Древаль Галина Федорівна, завідувач сектору початкової освіти відділу загальної середньої освіти і підготовки вчителів, Інститут модернізації змісту освіти МОН України.

Коваль Людмила Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

Кодлюк Ярослава Петрівна, доктор педагогічних наук, професор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

Кочерга Олександр Васильович, кандидат психологічних наук, доцент, заступник директора Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Лотоцька Алевтина Вікторівна, головний спеціаліст відділу дошкільної та початкової освіти департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України.

Максименко Сергій Дмитрович, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту психології НАПН України ім. Г. С. Костюка.

Митник Олександр Якович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології факультету педагогіки і психології, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.

Савченко Олександра Яківна, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Скворцова Світлана Олексіївна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України.

Тарасенко Галина Сергіївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Тименко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, учений секретар відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України.

ЗМІСТ

МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

- 3** Ірина ЛАГОЛА
Вірш, оповідання а чи казку читай, дитино, і мандруй, будь ласка
Художня література як засіб ознайомлення дітей з рідним краєм

ІНОЗЕМНІ МОВИ

- 8** Діана ОРЕЛ
Незвичне й цікаве нам відкриває екскурсія містом, країною, краєм
Пропедевтика лінгвокраїнознавства на уроках німецької мови
- 9** Діана ОРЕЛ
Unser erstaunliches Kyjiw
Наш дивовижний Київ
Урок німецької мови у 4-му класі

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ● ПРИРОДОЗНАВСТВО

- 13** Алла КРАМАРЕНКО
Знайомимось з ближніми і дальніми природними місцями унікальними
Природничо-методичний аспект ознайомлення учнів з унікальними місцями України

ІНФОРМАТИКА ● ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

- 18** Олег СУХОВІРСЬКИЙ
Комп'ютерна презентація як спосіб унаочнення інформації
Організація проектної діяльності на уроках інформатики
- 20** Олег СУХОВІРСЬКИЙ
Фортеці України
Урок-проект інформатики у 3-му класі

ІНТЕГРОВАНА ОСВІТА ● НУШ

- 22** Олександра ГАРБУЗ, Наталія ШМАТОК
Фортеця Тустань з давнини глибокої вітає нас на кожному з уроків
Психолого-синергетичний інтегрований день для 3-го класу

до **20%**
ЗНИЖКИ

До **20 червня**
оформіть передплату
на II півріччя

на сайті **JMIL.COM.UA**

Дешевше, ніж на пошті!

УКРАЇНЬСЬКА МОВА

● **ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА**

- 28** Аніта МАЙДАНЮК
**Гори, печери, ріки й моря —
усе це країна рідна моя**
Добірка завдань з української мови

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ

- 32** Лілія КРИВОШЕЄВА
**В Опішню, центр гончарства, завітаєм.
Тут глина в руках майстра оживає**
*Урок трудового навчання
у 3-му класі*

МАТЕМАТИКА

- 35** Лілія САМОЙЛЕНКО
**Нехай почують діти нині
про дивовижне в Україні**
*Інтегрований урок математики
в 4-му класі*

МАТЕМАТИКА

● **ПРИРОДОЗНАВСТВО**

- 40** Марта АНИШИНЕЦЬ
**Асканію-Нову відвідати зможем —
знання математики нам допоможуть**
*Інтегрований урок математики
та природознавства у 2-му класі*

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

● **ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА**

- 44** Галина ДЖЕМУЛА
“До нас завітай”, — кличе Вінницький край
Проект для учнів 4-го класу

ІНТЕГРОВАНА ОСВІТА

● **МИСТЕЦТВО**

- 48** Ольга МЕЛАЙ, Оксана ФІЛІПPOBA
**Одвічну загадку, і магію, і силу —
усе це має Кам’яна Могила**
Уроки інтегрованого курсу “Мистецтво” у 4-му класі

СВЯТА І РОЗВАГИ

● **ПОЗАКЛАСНА РОБОТА**

- 53** Тетяна КОРОЛЮК
**Кам’янець-Подільський —
місто, де оживає історія**
Квест для учнів 3-4-х класів

На 1-й сторінці обкладинки:

фото О. Суховірського, м. Хмельницький.

**ЗАВАНТАЖУЙТЕ
ДОДАТКИ ДО ПУБЛІКАЦІЙ
з сайту UPSH.COM.UA**

УЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Науково-методичний журнал

Свідоцтво про державну реєстрацію засобу масової
інформації: серія KB № 18676-7476P від 29.12.2011

№ 6 (73), ЧЕРВЕНЬ 2019

Головний редактор **Оксана Проценко**
Редактори **Галина Джемула,
Діана Орел**
Літературний
редактор-коректор **Лариса Коваль**

Адреса редакції: 04053, Київ-53, а/с 36

Телефони: (044) 486-91-14, (044) 486-11-19

E-mail: uchitel@dvsvit.com.ua

Веб-сайт: upsh.com.ua

Видруковано у друкарні ТОВ “Літера-Друк”, вул. Озерна, 6, оф. 122, Київ,
04209. Свідоцтво ДК № 3689 від 24.01.2010 р. Підписано до друку 29.05.2019.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 9,80.
Обл.-видавн. арк. 10,5. Наклад 1615. Зам. 190266.

© **Видавництво “Світлич”, 2019**

Забороняється копіювання матеріалів журналу
в будь-якому вигляді без дозволу видавця

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС — 89869

ВІДКРИВАЙМО УКРАЇНУ разом із журналом “ДЖМІЛЬ”

Мотивувати учнів до пізнання природи, історії та культури України допомагає розвивальний журнал “Джміль”. Кожен випуск — це скарбничка матеріалів з цікавої дітям теми з обов’язковим українознавчим компонентом.

- Розповіді про унікальні місця України, рослинний і тваринний світ.
- Інтерактивні міні-лекції про сучасне мистецтво і твори народних майстрів.
- Настільні ігри, присвячені історичним пам’яткам України.
- Уявні мандрівки до самотніх куточків нашої Батьківщини, де зародилися унікальні види розпису: с. Петриківки (2019, № 3); Яворівщини (2018, № 12); Косівщини (2018, № 10); смт Опішні (2018, № 7-8); с. Самчики (2016, № 2).

За публікаціями журналу можна організувати такі **види діяльності**:

- спільне чи самостійне читання;
- бесіди, обмін враженнями;
- створення колажів і стіннівок за змістом прочитаного;
- проекти;
- індивідуальну роботу з обдарованими учнями;
- свята або інші позакласні заходи.

Для організації групової роботи в класі й самостійного читання вдома запропонуйте батькам учнів **передплатити журнал “Джміль” на весь клас.**

Варіанти вигідної передплати обирайте на сайті:

jmil.com.ua/peredplata

Цікавих уроків і захопливого дозвілля!

Тематичні випуски

“Україна — це Європа” (2018, № 7-8)

“Моя Україна” (2015, № 1)

“Славні козаки” (2015, № 4)

Придбати можна в редакції.

Звертайтеся за телефонами:

(044) 486-13-32, (067) 504-50-22

Відправляйте заявки на адресу:

books@dsvvit.com.ua